

обикновено лишени отъ всѣка по-висока култура и, най-сетнѣ, уважението къмъ човѣшката личност не съществува нито даже на книга? Ний твърдимъ прочее, че даже да не съществувахе ни въ Англия, ни въ Германия, ни въ Франция, никаква университетска автономия, за насъ тя пакъ си остава една върховна необходимостъ. Въ страни съ висока духовна култура винаги има достатъчно фактори, за да се създадѣтъ мощни индивидуалитети, които — подкрѣпени отъ общественното мнѣние — образуватъ една респектирана и отъ официалната властъ духовна сила и мнѣнието на които има по-голѣма тежестъ отъ мнѣнието на който и да е прѣдставителъ на „официалната“ мисль. Въ такива страни духовния животъ е тъй богатъ и дълбокъ и обширенъ, че никога не може да се коцентрира въ случайни, облѣчени съ властъ нищожества. Не е тъй въ страни съ незначителна духовна култура каквато България, дѣто държавата е всесилна и брутална, дѣто противъ нея не стои никаква внушителна морална мощъ, тъй като липсува общественното мнѣние, което единствено е въ състояние да прѣвърне психическата потенция въ реаленъ факторъ на живота. Ето защо въ такива страни гарантираната чрѣзъ законъ независимостъ — неприкосновеностъ — на учения (--- редомъ съ тая на сѣдята и на висшия финансовъ и банковъ персоналъ —) е *condito sine qua non* за щоголѣ нормаленъ общественъ релъ. —

Отъ тия наши сжждения е ясно, че въпросътъ за автономията на нашия университетъ не би трѣбвало въобще да се поставя въ зависимостъ